

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Κύρωση Σύμβασης Παραχώρησης του έργου της μελέτης, κατασκευής, χρηματοδότησης, λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης (Β.Ο.Α.Κ.) στο τμήμα Χανιά - Ηράκλειο»

Ι. Γενικές παρατηρήσεις

Α. Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του από τη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, αποτελείται από τρία (3) Κεφάλαια (Α΄, Β΄ και Γ΄) και έξι (6) άρθρα (πρώτο, δεύτερο, τρίτο, τέταρτο, πέμπτο και έκτο).

Με τις διατάξεις του κυρώνεται και αποκτά ισχύ νόμου, με την εξαίρεση των Προσαρτημάτων της, η από 9 Μαΐου 2025 Σύμβαση Παραχώρησης του έργου της μελέτης, κατασκευής, χρηματοδότησης, λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης (Β.Ο.Α.Κ.) στο τμήμα Χανιά - Ηράκλειο, μεταξύ αφενός του Ελληνικού Δημοσίου, αφετέρου της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΔΙΚΤΑΙΟΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (Παραχωρησιούχος) και, εκ τρίτου, της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», αρχικής μετόχου του Παραχωρησιούχου.

Όπως αναφέρεται στην Αιτιολογική Έκθεση (σελ. 320), η σύμβαση αποσκοπεί στην υλοποίηση του έργου του Βορείου Οδικού Άξονα Κρήτης (Β.Ο.Α.Κ.) στο τμήμα Χανιά-Ηράκλειο, με δυνατότητα επέκτασης στο τμήμα Κίσσαμος-Χανιά. Η ολοκλήρωσή του στοχεύει στην αναβάθμιση των υποδομών της Κρήτης προς όφελος της τοπικής και εθνικής οικονομίας, της οδικής ασφάλειας και του περιβάλλοντος.

Β. Το Κεφάλαιο Α΄ (Άρθρο πρώτο), με τίτλο «Κύρωση Σύμβασης Παραχώρησης του έργου της μελέτης, κατασκευής, χρηματοδότησης, λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης (Β.Ο.Α.Κ.) στο τμήμα Χανιά - Ηράκλειο», περιλαμβάνει το κείμενο της υπό κύρωση σύμβασης, η οποία αποτελείται από Προοίμιο και τριάντα επτά (37) άρθρα, με αρίθμηση αντίστοιχη προς αυτή των σχετικών όρων της υπό κύρωση σύμβασης. Στο Προοίμιο, μεταξύ άλλων, σημειώνεται ότι για την υπογραφή της παρούσας Συμφωνίας έχει εκδοθεί η υπ' αριθμ. 147/2025 Πράξη του Ε΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία κρίθηκε ότι δεν κωλύεται η υπογραφή της, με τις αναφερόμενες σε αυτήν επισημάνσεις. Επίσης, γίνεται μνεία ότι το εν λόγω έργο χρηματοδοτείται εν μέρει (200.000.000 ευρώ) από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και εν μέρει από το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΑΠΔΕ) του έτους 2025.

Στο άρθρο 1 της σύμβασης ορίζονται ως συμβαλλόμενα μέρη το Ελληνικό Δημόσιο, η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΔΙΚΤΑΙΟΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (Παραχωρησιούχος) και, εκ τρίτου, η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», αρχική μέτοχος του Παραχωρησιούχου. Στα λοιπά άρθρα της σύμβασης, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνονται δηλώσεις και εγγυήσεις των μερών ως προς τη νομιμότητα και την ακρίβεια των υποβληθέντων στοιχείων και την απουσία κωλυμάτων εκτέλεσης της σύμβασης εκ μέρους του Παραχωρησιούχου (άρθρο 2), εξειδικεύεται το περιεχόμενο όρων που χρησιμοποιούνται σε αυτήν, ως στοιχείων για την ερμηνεία της, απαριθμούνται τα δεκαεπτά (17) Προσαρτήματά της, τα οποία δεν περιλαμβάνονται στο κείμενό της (άρθρο 3), και καθορίζεται η διάρκεια ισχύος της, και οι προϋποθέσεις οι οποίες πρέπει να εκπληρωθούν σωρευτικά από το Δημόσιο, τον Παραχωρησιούχο και τον Αρχικό Μέτοχο για την έναρξη της Περιόδου Παραχώρησης, μεταξύ των οποίων και η κύρωση της σύμβασης με νόμο από τη Βουλή. Η διάρκεια της Παραχώρησης (Περίοδος Παραχώρησης), στην οποία συμπεριλαμβάνεται η Περίοδος Μελετών – Κατασκευών, ορίζεται σε τριάντα πέντε (35) έτη από την Ημερομηνία Έναρξης Παραχώρησης, ήτοι την ημερομηνία κατά την οποία θα διαπιστωθεί και θα επιβεβαιωθεί εγγράφως από το Δημόσιο και τον Παραχωρησιούχο, ότι έχει πληρωθεί το σύνολο των όρων και προϋποθέσεων που προβλέπονται στο Σχέδιο Σύμβασης Παραχώρησης (άρθρο 4). Επίσης, καθορίζεται το συμβατικό αντικείμενο, ήτοι η ανάθεση στον Παραχωρησιούχο του έργου «Μελέτη, Κατασκευή, Χρηματοδότηση, Λειτουργία, Συντήρηση και Εκμετάλλευση του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης (Β.Ο.Α.Κ.) στο Τμήμα «Χανιά – Ηράκλειο» και, υπό την προϋπόθεση της άσκησης εκ μέ-

ρους του Δημοσίου του Δικαιώματος Προαίρεσης του άρθρου 15.7 της παρούσας, της ανάθεσης σε αυτόν του έργου της μελέτης, κατασκευής, χρηματοδότησης, λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης του τμήματος Κίσσαμος - Χανιά, έναντι του Συμβατικού Ανταλλάγματος το οποίο συνίσταται στο Δικαίωμα Αποκλειστικής Εκμετάλλευσης του Έργου Παραχώρησης, στην καταβολή της Χρηματοδοτικής Συμβολής του Δημοσίου, της Χρηματοδοτικής Συμβολής Προαίρεσης, καθώς και στην καταβολή της πληρωμής Σκιωδών Διοδίων, κατά τα οριζόμενα στην παρούσα. Επίσης, ορίζονται οι γενικές υποχρεώσεις του Παραχωρησιούχου και του Δημοσίου (άρθρο 5). Εν συνεχεία, γίνεται λεπτομερής περιγραφή του έργου και ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την αναγνώριση από τον Παραχωρησιούχο της γνώσης του όσον αφορά τις συνθήκες, τις προδιαγραφές, τις τεχνικές απαιτήσεις και γενικά όλα τα δεδομένα του έργου, την ανάληψη από αυτόν των υφιστάμενων κινδύνων που ενδέχεται να επηρεάσουν την εκτέλεση του έργου, καθώς και την κατανομή των κινδύνων μεταξύ των μερών (άρθρο 6). Περαιτέρω, μεταξύ άλλων, καθορίζεται το πλαίσιο σχετικά με τη διάθεση και επιστροφή του χώρου εκτέλεσης του έργου (άρθρο 7), η διάρκεια και το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής της περιόδου μελετών - κατασκευών (άρθρο 8), και ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν την εκπόνηση μελετών και τον ανεξάρτητο μηχανικό με τον οποίο συμβάλλεται ο Παραχωρησιούχος (άρθρα 9-9Α), καθώς και τη χρήση, τη λειτουργία, τη συντήρηση και την επισκευή του έργου (άρθρο 10). Στη συνέχεια, ρυθμίζονται ζητήματα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και των αρχαιοτήτων, στο πλαίσιο της εκτέλεσης του έργου, αδειοδοτήσεων και ανάθεσης υποχρεώσεων σε υπεργολάβους (άρθρα 11-14), χρηματοδότησης και αναχρηματοδότησης του έργου και άσκησης του Δικαιώματος Προαίρεσης του Δημοσίου (άρθρο 15), καθώς και ζητήματα που σχετίζονται με τη νομική φύση και τη λειτουργία του Παραχωρησιούχου ως ανώνυμης εταιρείας, το μετοχικό κεφάλαιο και τον σκοπό της (άρθρο 16). Περαιτέρω, ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με το χρηματοοικονομικό μοντέλο (άρθρο 17), καθορίζεται το πλαίσιο εκμετάλλευσης του έργου από τον Παραχωρησιούχο, ο οποίος οφείλει να εγκαταστήσει και να λειτουργήσει σύγχρονο ηλεκτρονικό σύστημα είσπραξης και διαχείρισης διοδίων (άρθρο 18), και θεσπίζονται οι υποχρεώσεις του Παραχωρησιούχου για την ασφάλεια και την εν γένει λειτουργία των σηράγγων του έργου (άρθρο 19). Επίσης, μεταξύ άλλων, καθορίζεται το πλαίσιο έκδοσης εγγυητικών επιστολών για την καλή εκτέλεση της σύμβασης, ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν την ασφαλιστική κάλυψη του έργου (άρθρα 20-21), καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις καταβολής αποζημίωσης μεταξύ των μερών, καθώς και οι όροι και οι προϋποθέσεις βάσει των οποίων το Δημόσιο δύναται να παρεμβαί-

νει ή/και να διακόπτει τη μελέτη, την κατασκευή, τη λειτουργία, τη συντήρηση και την εκμετάλλευση του Έργου Παραχώρησης κατά τα ειδικώς οριζόμενα (άρθρα 22-23), και τα γεγονότα που συνιστούν ανωτέρα βία (άρθρο 24). Εν συνεχεία, ρυθμίζεται το πλαίσιο για την άσκηση του δικαιώματος καταγγελίας της σύμβασης και του δικαιώματος επανόρθωσης σε περίπτωση «γεγονότος αθέτησης» της σύμβασης εκ μέρους του Δημοσίου και του Παραχωρησιούχου (άρθρα 25-27), θεσπίζεται απαγόρευση για τον Παραχωρησιούχο να επιβαρύνει, να εκχωρήσει και να μεταβιβάσει τα δικαιώματά του ή/και να υποκατασταθεί τρίτος στην υποχρεώσεις του από τη σύμβαση χωρίς την έγγραφη συναίνεση του Δημοσίου, καθώς και οι όροι και οι προϋποθέσεις εκχώρησης, μεταβίβασης ή υποκατάστασης δικαιωμάτων ή/και υποχρεώσεων του Δημοσίου (άρθρο 28). Τέλος, ορίζονται οι υποχρεώσεις σχετικά με την προστασία δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, προσωπικών δεδομένων και το πλαίσιο ελέγχου του έργου κατά τη διάρκεια της παραχώρησης (άρθρα 29-31), ρυθμίζονται ζητήματα επίλυσης των διαφορών που προκύπτουν κατά την εκτέλεση της σύμβασης (άρθρο 32), διευκρινίζονται φορολογικά θέματα (άρθρο 33), και ρυθμίζεται η διαδικασία τροποποίησης της σύμβασης, το εφαρμοστέο δίκαιο και άλλα επιμέρους λεπτομερειακά ζητήματα (άρθρα 34-37).

Το Κεφάλαιο Β' (άρθρα δεύτερο - πέμπτο), με τίτλο «Ρυθμίσεις για την ολοκλήρωση της παραχώρησης», ρυθμίζει θέματα έκδοσης αδειών από τον Παραχωρησιούχο για την κατασκευή υποστηρικτικών εγκαταστάσεων και σταθμών διοδίων (άρθρο δεύτερο), καθορίζει το πλαίσιο άσκησης του δικαιώματος του Παραχωρησιούχου να επιβάλλει και να εισπράττει διόδια τέλη (άρθρο τρίτο), θεσπίζει απαλλαγές του Παραχωρησιούχου από τέλη και φόρους (άρθρο τέταρτο), και ορίζει ότι οι ρυθμίσεις της σύμβασης και του παρόντος υπερισχύουν κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης (άρθρο πέμπτο).

Το Κεφάλαιο Γ' (άρθρο έκτο), με τίτλο «Έναρξη ισχύος», ορίζει την έναρξη ισχύος των διατάξεων του νόμου.

Γ. Όπως έχει επισημανθεί σε παλαιότερες εκθέσεις της Επιστημονικής Υπηρεσίας [βλ., ενδεικτικά, έκθεση επί του νομοσχεδίου «Κύρωση της από 2 Φεβρουαρίου 2018 τροποποίησης και κωδικοποίησης σε ενιαίο κείμενο της από 27 Ιουνίου 2001 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της «Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης Α.Ε. και άλλες διατάξεις» (ν. 4522/2018)], η σύμβαση παραχώρησης είναι σχέση μεταξύ δημόσιας αρχής και εταιρείας, συνήθως ιδιωτικής, στο πλαίσιο της οποίας ανατίθεται στην εταιρεία η πλήρης (ή μερική) διαχείριση οικονομικής δραστηριότητας που εμπίπτει στην ευθύνη του κράτους. Η σχετική σύμβαση μπορεί να αφο-

ρά παραχώρηση δημόσιων έργων ή δημόσιων υπηρεσιών (στην περίπτωση μεικτών συμβάσεων, κριτήριο για τον χαρακτηρισμό της σύμβασης συνιστά η φύση του κύριου αντικειμένου της σύμβασης, εάν τα διάφορα τμήματα της συγκεκριμένης σύμβασης είναι αντικειμενικά αδύνατον να διαχωρισθούν). Οι συμβάσεις παραχώρησης διακρίνονται από τις δημόσιες συμβάσεις κατά το ότι δεν καθορίζεται αμοιβή για την εκτέλεση έργου ή την παροχή υπηρεσίας. Στη σύμβαση παραχώρησης, ο Παραχωρησιούχος αναλαμβάνει τους κινδύνους εκμετάλλευσης και εκτίθεται σε κίνδυνο μείωσης της επένδυσής του, διότι αναλαμβάνει τη διαχείριση και την ευθύνη εκμετάλλευσης του έργου ή της υπηρεσίας (βλ., ενδεικτικά, Δ. Ράικο, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, 4η έκδ. 2022, σελ. 81 επ., Α. Γέροντα, Δίκαιο δημοσίων συμβάσεων, 2024, σελ. 111 επ., Ι. Κίτσο, Συμπράξεις δημοσίου ιδιωτικού τομέα και συμβάσεις παραχώρησης, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, 2014, Μ. Μεσσήνη, Η συμβατική παραχώρηση δημοσίου έργου, διαδικασίες ανάθεσης και προσυμβατική προστασία των διαγωνιζομένων, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, 2013, Ι. Γκιτσάκη, Η παραχώρηση δημόσιας υπηρεσίας και δημοσίου έργου, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, 2006, κ.ά.).

II. Παρατήρηση επί του Κεφαλαίου Β΄

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, για την υπογραφή της παρούσας Συμφωνίας έχει εκδοθεί η υπ' αριθμ. 147/2025 Πράξη του Ε΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου (της 15.04.2025) με την οποία κρίθηκε ότι δεν κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου Σύμβασης Παραχώρησης, μετά των προσαρτημάτων της, με τις αναφερόμενες στη σκέψη 33 της εν λόγω Πράξης επισημάνσεις.

Στην σκέψη 33 της Πράξης του Ελεγκτικού Συνεδρίου επισημαίνονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «(...) δεδομένου ότι η πιστή τήρηση των Εγκεκριμένων Περιβαλλοντικών Όρων, οι οποίοι αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του Βασικού Σχεδιασμού του έργου, αποτελεί επιτακτική υποχρέωση των συμβαλλομένων μερών για τη σύννομη εκτέλεση και λειτουργία του έργου, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 29 και 48 του ν. 4413/2016 (βλ. σκ. 4 της παρούσας) και 11 και 36 του ελεγχόμενου σχεδίου, σε περίπτωση ευδοκίμησης των εκκρεμών αιτήσεων ακύρωσης κατά των οικείων Α.Ε.Π.Ο. [οι οποίες αναφέρονται στη σκέψη 13 της εν λόγω Πράξης], θα πρέπει τα συμβαλλόμενα μέρη να προβούν σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση προς την τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, εφόσον απαιτηθεί τροποποίηση του σχεδιασμού του έργου, προβαίνοντας, ενδεχομένως, σε τροποποίηση της Σύμβασης Παραχώρησης και των αντίστοιχων όρων αυτής. Η εν λόγω τροποποίηση, καθώς και οποιαδήποτε τροποποίηση

της Σύμβασης, κατ' επίκληση των άρθρων 34 και 35 αυτής, θα πρέπει να κριθεί ως προς τη νομιμότητά της, διά της υποβολής σχετικού σχεδίου σύμβασης στον προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου (...).

Υπό το φως των ανωτέρω, θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο σχετική πρόβλεψη να συμπεριληφθεί ως πρόσθετο άρθρο στο Κεφάλαιο Β' «Ρυθμίσεις για την ολοκλήρωση της Παραχώρησης», το οποίο περιέχει ρυθμίσεις για την εφαρμογή της σύμβασης.

III. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του Άρθρου πρώτου

Με το Άρθρο Πρώτο κυρώνεται και αποκτά ισχύ νόμου η ως άνω Σύμβαση Παραχώρησης.

Σχετικώς σημειώνεται ότι η διοικητική δράση του κράτους εκδηλώνεται συχνά με τη μορφή της διοικητικής σύμβασης ή δημόσιας σύμβασης, κατά την ορολογία του ενωσιακού δικαίου (βλ. Ε. Σπηλιωτόπουλο - Β. Κονδύλη, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, 2023, σελ. 241 επ.). Η κύρωση της σύμβασης με νόμο είναι συνήθης πρακτική και κρίνεται αναγκαία, όταν η σύμβαση είτε καταρτίσθηκε με διαδικασία διαφορετική από εκείνη που προβλέπουν οι γενικές ή ειδικές διατάξεις, είτε περιέχει όρους που δεσμεύουν τρίτους (μη συμβαλλομένους), είτε περιέχει όρους που αντίκεινται ή παρεκκλίνουν από την ισχύουσα νομοθεσία (βλ., ενδεικτικά, άρθρα 31.5 και 33.9 της υπό κύρωση σύμβασης) ή ρυθμίσεις για την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν από την εκτέλεση και λύση της σύμβασης με διαιτησία (βλ., ενδεικτικά, 32 της υπό κύρωση σύμβασης). Στις περιπτώσεις αυτές, η σύμβαση καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο, η ισχύς της όμως εξαρτάται από την κύρωσή της με νομοθετική πράξη, δυνάμει της οποίας και μόνο παράγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ιδρύει (βλ. Ε. Σπηλιωτόπουλο - Β. Κονδύλη, ό.π., παρ. 197, σελ. 271 επ., σύμφωνα με τους οποίους, αν η σύμβαση δεν έχει κυρωθεί με νόμο, οι όροι της δεν δύναται να υπερισχύσουν διατάξεων της νομοθεσίας. Βλ., επίσης, Α. Γέροντα - Π. Παυλόπουλο - Γ. Σιούτη - Σπ. Φλογαΐτη, Διοικητικό Δίκαιο, 2022, σελ. 459 επ., καθώς και ΣτΕ 880/2016 και 21/2019). Αυτονόητο είναι ότι η νομοθετική κύρωση δεν δύναται καταρχήν να θεραπεύσει ελαττώματα που ανάγονται σε τυχόν παράβαση συνταγματικών κανόνων ή κανόνων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά τη σύναψη τόσο της αρχικής σύμβασης όσο και των τυχόν τροποποιήσεών της. Εξ άλλου, όπως γίνεται δεκτό και έχει επισημανθεί και σε παλαιότερες εκθέσεις της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, όταν κυρούται σύμβαση

με νομοθετική πράξη, οι σχετικοί με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων όροι της εξακολουθούν να έχουν συμβατικό χαρακτήρα. Αντιθέτως, οι όροι της που αποκλίνουν από τις ισχύουσες διατάξεις ή θέτουν απρόσωπους κανόνες που δεσμεύουν τρίτους, έχουν τη φύση νομοθετικής διάταξης και, ως εκ τούτου, οι διοικητικές πράξεις που εκδίδονται βάσει αυτών είναι δυνατόν να προσβάλλονται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας [βλ., ενδεικτικά, τις εκθέσεις επί των νομοσχεδίων: «Για την κύρωση των Συμβάσεων Παραχώρησης που έχουν συναφθεί μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των Οργανισμών Λιμένος Α.Ε. - Διατάξεις για τη λειτουργία του συστήματος λιμενικής διακυβέρνησης και άλλες διατάξεις» (ν. 4597/2019), «Κύρωση Σύμβασης Παραχώρησης του Έργου της Μελέτης - Κατασκευής - Χρηματοδότησης - Λειτουργίας - Συντήρησης και Εκμετάλλευσης του Νέου Διεθνούς Αερολιμένα Ηρακλείου Κρήτης και Μελέτη - Κατασκευή και Χρηματοδότηση των Οδικών του Συνδέσεων και άλλες διατάξεις» (ν. 4612/2019), «Κύρωση της από 3.2.2020 επιμέρους Σύμβασης Δωρεάς - Έργο Ι και της από 3.2.2020 τροποποιητικής σύμβασης της από 3.6.2019 επιμέρους Σύμβασης Δωρεάς - Έργο VI μεταξύ του Ιδρύματος «Κοινοφελές Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος» και του Ελληνικού Δημοσίου για την ενίσχυση και αναβάθμιση των υποδομών στον τομέα της Υγείας» (ν. 4667/2020), «Κύρωση της Σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΤΡΑΙΝΟΣΕ Μεταφορές - Μεταφορικές Υπηρεσίες Επιβατών και Φορτίου Ανώνυμη Σιδηροδρομική Εταιρεία» (ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε.) για την ανάθεση Υποχρεώσεων Δημόσιας Υπηρεσίας επιβατικών σιδηροδρομικών μεταφορών» (ν. 4953/2022), «Κύρωση Σύμβασης Παραχώρησης Υπηρεσιών για τη χρηματοδότηση, λειτουργία, συντήρηση και εκμετάλλευση της Αττικής Οδού» (ν. 5141/2024)].

2. Επί του Άρθρου δεύτερου

Στο υπό ψήφιση άρθρο ορίζεται ότι: «Ως προς τις άδειες που υποχρεούται να εκδώσει ο Παραχωρησιούχος, σύμφωνα με τη Σύμβαση, για την κατασκευή των Σταθμών Εξυπηρέτησης Αυτοκινητιστών (Σ.Ε.Α.), των Χώρων Στάθμευσης και Αναψυχής (Χ.Σ.Α.), των Κέντρων Ελέγχου Κυκλοφορίας (Κ.Ε.Κ.), των σταθμών διοδίων, των Κέντρων Εκμετάλλευσης και Συντήρησης (Κ.Ε.Σ.) και των εγκαταστάσεων αστυνόμευσης και πυρόσβεσης, εφαρμόζεται η παρ. 7 του άρθρου 23 του ν. 2300/1995 (Α' 69), περί μεταφοράς Συντελεστή Δόμησης, με τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 13.5 της Σύμβασης, περί αδειών υποστηρικτικών εγκαταστάσεων και σταθ-

μών διοδίων αυτοκινητόδρομου».

Σχετικώς παρατηρείται ότι το άρθρο 13.5 της Σύμβασης αναφέρεται σε «Χώρους Στάθμευσης και Ανάπαυσης (Χ.Σ.Α.)» και όχι σε «Χώρους Στάθμευσης και Αναψυχής (Χ.Σ.Α.)», ενώ περιλαμβάνει και τα «Κέντρα Ελέγχου Σηράγγων», τα οποία δεν αναφέρονται στο παρόν.

Εν προκειμένω, για λόγους πληρότητας και ομοιομορφίας με το κείμενο της Σύμβασης, θα ήταν, ενδεχομένως, χρήσιμο να συμπεριληφθούν στο κείμενο του παρόντος τα «Κέντρα Ελέγχου Σηράγγων» και να διευκρινισθεί ότι στον όρο «Χώροι Στάθμευσης και Ανάπαυσης (Χ.Σ.Α.)» της Σύμβασης περιλαμβάνονται και οι Χώροι Αναψυχής, εάν αυτή είναι η βούληση του νομοθέτη. Επίσης, σημειώνεται ότι στο παρόν περιλαμβάνονται και τα «Κέντρα Ελέγχου Κυκλοφορίας (Κ.Ε.Κ.)», τα οποία δεν αναφέρονται στο κείμενο του άρθρου 13.5 της Σύμβασης.

3. Επί του Άρθρου τέταρτου

α. Για λόγους συντακτικής αρτιότητας, στην παρ. 1 του παρόντος πρέπει να τοποθετηθεί κόμμα μετά τη λέξη «και» και πριν από τη φράση «κατά παρέκκλιση του άρθρου 479 του Αστικού Κώδικα».

β. Επειδή η σύμβαση παραχώρησης κυρούται στο σύνολό της, θα μπορούσε, ενδεχομένως, να παραλειφθεί η παρ. 2 του παρόντος άρθρου, γιατί, κατ' ουσίαν, αποτελεί επανάληψη του άρθρου 33.9 της υπό κύρωση σύμβασης αναφορικά με την απαλλαγή του Παραχωρησιούχου από κάθε υποχρέωση που απορρέει από οποιονδήποτε νόμο, συμπεριλαμβανομένων του β.δ. 24.9/20.10.1958, του ν.δ. 318/1969, του ν. 25/1975, του ν. 1080/1980 και του ν. 2130/1993, για την καταβολή τελών ή φόρων σε οποιοδήποτε οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης για τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας που αποτελούν το αντικείμενο των εν λόγω φόρων ή τελών αναφορικά με τα έργα που θα εκτελεσθούν ή/και τις υπηρεσίες που θα παρασχεθούν σύμφωνα με τη σύμβαση ή/και εν γένει την παραχώρηση, καθώς και από την καταβολή κάθε άλλης δημοτικής προσόδου, όπως, ενδεικτικά, τέλη ακίνητης περιουσίας (ΤΑΠ).

Επισημαίνεται, επίσης, ότι η μόνη διαφορά της παρ. 2 του παρόντος άρθρου με το άρθρο 33.9 της υπό κύρωση σύμβασης είναι η παράθεση σε αυτό του τίτλου των διαταγμάτων και των νόμων στους οποίους παραπέμπει το εν λόγω άρθρο της σύμβασης.

Αθήνα, 28 Μαΐου 2025

Οι Εισηγητές
Μαρία Αθανασοπούλου
Δημήτριος Βασιλείου
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής του
Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Α΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Παντελής
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής
Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών